

JUSTITISMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 11. april 2016
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Mark Ørberg
Sagsnr.: 2016-0030-4298
Dok.: 1908715

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 394 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 14. marts 2016. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Mogens Jensen (S).

Søren Pind

/

Nicolai Winther

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 394 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren kommentere henvendelsen fra Rettighedsalliancen, jf. REU alm. del - bilag 220, og herunder redegøre for: Hvorfor der ikke er opnået de positive resultater, hvad angår den konkrete håndtering af IPR-sager, der er stillet i udsigt af Statsadvokaten? Hvilke konkrete resultater der er kommet ud af den strukturelle omorganisering af IPR-arbejdet? Hvad ministeren vil gøre for at sikre prioritering af og konkrete resultater af IPR-arbejdet hos Statsadvokaten?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”Jeg har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK), som har oplyst følgende:

”1. Rigsadvokaten iværksatte i juli 2013 en række initiativer med henblik på at styrke og understøtte politiets og anklagemyndighedens behandling af sager om krænkelse af immaterielle rettigheder (såkaldte IPR-sager). Dette skete bl.a. ved en styrkelse af SØIK's opgaver og rolle ved behandlingen af disse sager og af politikredsens håndtering af disse sager.

Visitationsordningen, som er beskrevet i Rigsadvokatens Meddelelse nr. 5/2010, blev udbygget, således at alle anmeldelser om krænkelse af immaterielle rettigheder kan indgives til SØIK, og at SØIK skal orienteres om anmeldelser indgivet til politikredsene. Det blev besluttet, at SØIK skulle behandle væsentligt flere sager om krænkelse af immaterielle rettigheder end hidtil. I sager, som behandles i politikredsene, er det endvidere bestemt, at SØIK desuden kan yde bistand til efterforskning og retsforfølgning, herunder særligt i de mere komplicerede sager.

Som led i den styrkede indsats mod piratkopiering er der herudover i alle politikredse og statsadvokaturer udpeget en anklager, der kan fungere som lokal kontaktperson i relation til behandlingen af sager om krænkelse af immaterielle rettigheder.

Rigsadvokaten udsendte i forlængelse af de nævnte initiativer en vejledning om strafferetlig håndhævelse af immaterielle rettigheder. Vejledningen er primært rettet til politikredsene og indeholder en grundig redegørelse for lovgrundlaget i relation til de respektive rettigheder, efterforskningen, påtaloreglerne, juridiske enheder, udformning af tiltale, bevisførelse, strafudmåling, rettighedsfrakendelse og konfiskation.

I juli 2014 udarbejdede SØIK desuden et notat om såkaldt cardsharing (ulovlig distribution af tv-signaler), der ligeledes er rettet til politikredsene, og som indeholder en definition af cardsharing samt en redegørelse for lovgrundlaget, håndtering af sagerne både i forhold til udbydere og brugere samt relevant retspraksis.

Rigsadvokaten gennemførte i slutningen af 2014/begyndelsen af 2015 en foreløbig evaluering af de forskellige initiativer, som var sat i værk. I den forbindelse holdt Rigsadvokaten og SØIK møde med repræsentanter for rettighedshaverne om deres erfaringer med politiets og anklagemyndighedens behandling af IPR-sager, og der har været holdt møde med Patent- og Varemærkestyrelsen og Kulturministeriet om samarbejdet vedrørende behandling af sager på IPR-området.

I lyset af de hidtidige erfaringer iværksatte Rigsadvokaten i maj 2015 nogle supplerende tiltag for at sikre, at sager om krænkelse af immaterielle rettigheder bliver behandlet kompetent, effektivt og ensartet i hele landet. Dette indebærer bl.a., at politikredsene blev anmodet om at gennemgå deres retningslinjer for visitation af straffesager, så det sikres, at alle straffesager om krænkelse af immaterielle rettigheder visiteres af medarbejdere, der hurtigt og kvalificeret kan tage stilling til de umiddelbare efterforskningsmæssige og juridiske forhold i sagerne.

Politikredsene blev endvidere anmodet om at sikre, at den udpegede kontaktanklager hele tiden har et samlet overblik over alle politikredsens sager om krænkelse af immaterielle rettigheder, og at den pågældende anklager opnår den fornødne erfaring i behandlingen af denne type af straffesager.

Der blev endvidere anmodet om, at de enkelte embeder overvejer, hvordan det kan sikres, at politikredsene råder over de fornødne efterforskningsmæssige kompetencer på dette område.

Derudover følger det af Rigsadvokatens supplerende tiltag, at SØIK fremover i endnu højere grad skal yde støtte til politikredsene, således at der i relevante sager udformes mere detaljerede og individuelle oplæg til sagens videre behandling/efterforskning, herunder at det fra SØIK's side sikres, at der til politikredsene formidles relevante kontakter til f.eks. Rigspolitiets Nationale Cyber Crime Center (NC3) eller andre myndigheder med særlig teknisk indsigt i den konkrete sag.

SØIK har fra ordningens iværksættelse den 10. juli 2013 visiteret 37 sager til efterforskning i SØIK (5 sager i 2013, 16 sager i 2014, 11 sager i 2015 og 5 sager i 2016). Sagerne har bl.a. omfattet mistanke om lovovertrædelser vedrørende

- salg og forsøg på salg af omkring 1.000 designermøbler via internettet,
- kopiprodukter, hvor der i forbindelse med ransagning af et lager blev fundet mere end 6.000 stk. formodede kopier af høretelefoner mv. af mærket S, ca. 4.700 stk. formodede kopier af høretelefoner af mærket K og ca. 850 stk. formodede kopier af høretelefoner af mærket P,
- lov om radio- og fjernsynsvirksomhed i forbindelse med ulovlig distribution af tv-signaler (cardsharing),
- ulovlig distribution af tv-signaler via internettet med op til 40.000 unikke brugere pr. måned,
- ulovlig streaming af film og musik via tjenesten Popcorn Time,
- salg af ulovlige slankemidler,
- bedrageri og identitetstyveri, hvor der er sket lukning af 423 hjemmesider, der har været anvendt til såkaldt phishing, og hvor der anvendtes tidligere lukkede domænenavne med danske registranter, og
- krænkelse af designrettigheder for undertøj.

Samlet er der siden iværksættelsen af den styrkede indsats i 2013 anmeldt 66 IPR-sager i 2013 (5

sager visiteret til SØIK), 84 i 2014 (16 sager visiteret til SØIK) og 78 i 2015 (11 sager visiteret til SØIK).

2. De IPR-sager, der visiteres til politikredsene, følges af SØIK. Når en anmeldelse modtages enten direkte fra en anmelder eller fra en politikreds, tildeles den et særligt journalnummer, hvilket styrker SØIK's mulighed for at følge de aktuelle sager i politikredsene. I de tilfælde, hvor anmeldelsen er indgivet til SØIK, videresendes den til den relevante politikreds. I de tilfælde, hvor en anmeldelse indgives direkte til en politikreds, orienteres SØIK alene om sagen.

I forbindelse med at sagen sendes til en politikreds, orienteres tillige om, hvilket journalnummer sagen bør oprettes under i politikredsen, og der vedlægges et skema med forslag til mulige efterforskningsskridt.

Når SØIK sender en anmeldelse til en politikreds, anmoder SØIK om at modtage en udtalelse om sagens behandling senest efter 45 dage. Når SØIK modtager status fra politikredsen, vurderes det, hvornår SØIK igen skal følge op på sagen.

Såfremt der ikke modtages tilbagemelding på en forespørgsel til en politikreds, sendes en ny forespørgsel efter 14 dage. Høres der herefter fortsat ikke fra politikredsen, kan den regionale statsadvokat, som fører tilsynet med den pågældende politikreds, informeres om dette.

Sager, der behandles i politikredsene, følges af SØIK frem til endelig dom, der herefter indberettes til Patent- og Varemærkestyrelsens domsdatabase.

SØIK har i forlængelse af de under pkt. 1 nævnte initiativer styrket indsatsen i relation til politikredsene således, at hver enkelt anmeldelse om IPR-krænkelse vurderes indgående. Det vurderes bl.a., om det er hensigtsmæssigt, at SØIK indledningsvis indhenter relevante kendelser, f.eks. om edition til oplysning af kontohaver eller ransagnskendelser.

Det vurderes desuden, om politikredsen med fordel kan få vejledning fra NC3, rettighedshaverne eller SØIK's egne efterforskere. Der henvises i givet fald til navngivne kontaktpersoner.

SØIK understøtter endvidere politikredsene konkrete sagsbehandling ved at indhente oplysninger hos Patent- og Varemærkestyrelsen om registrerede varemærker. Derudover udarbejdes på anmodning notater om konkrete juridiske problemstillinger som f.eks., hvorvidt det er strafbart at uploade fotos fra Facebook, eller om der må ske optagelse af tv-udsendelser til brug for efterforskning.

SØIK har i 2013 og 2014 afholdt et årligt netværksmøde for de anklagere, som er udpegede som kontaktpersoner vedrørende sager om piratkopiering i politikredsene og hos de regionale statsadvokater. På disse møder orienterer SØIK om aktuelle problemstillinger samt den nyeste retspraksis, og der er mulighed for erfaringsudveksling. SØIK har endvidere inviteret eksterne oplægsholdere til møderne, hvilket har muliggjort yderligere informationsudveksling om aktuelle sager og sagsområder.

Også i 2015 afholdt SØIK netværksmøder, og på et møde for kontaktklagerne den 21. maj 2015, hvor temaet var ”rettighedshaverne”, var der oplæg ved repræsentanter fra Louis Poulsen A/S, Rettighedsalliancen samt Nordic Content Protection – STOP. På et møde den 4. november 2015, hvor også efterforskere deltog med henblik på at opbygge kompetencer på politisiden og styrke netværksdannelsen, var temaet ”myndighedssamarbejdet”, og der var oplæg fra Fødevarestyrelsen, NC3 samt SKAT.

SØIK afholder endvidere møder med både efterforskere og juridiske sagsbehandlere fra politikredsene i forbindelse med konkrete sager. SØIK har f.eks. holdt møder med Københavns Politi om efterforskning og juridisk vurdering af en verserende sag om krænkelse af varemærkerettigheder. SØIK har desuden sammen med NC3 deltaget i efterforskningsmøde med Syd- og Sønderjyllands Politi i en verserende sag om cardsharing.

Til brug for bl.a. straffesagsbehandling af IPR-sager i politikredsene samarbejder SØIK med Patent- og Varemærkestyrelsen om en domsdatabase. Herigennem kan politikredsene få viden om udformning af tiltaler og strafniveauer.

Databasen er tilgængelig på Ministeriernes Netværk mod IPR-krænkelsers hjemmeside.

I efteråret 2015 har SØIK udarbejdet en oversigt over samtlige verserende IPR-sager i politikredsene. Dette sikrer et samlet overblik over verserende sager på de respektive sagsområder, og at SØIK har kendskab til sagsbehandlingstiden og kan tage konkrete initiativer til at få afsluttet sager af en vis tidsmæssig udstrækning.

Endelig formidler SØIK information om deltagelse i IPR-seminarer udbudt af Den Europæiske Unions Kontor for Intellectuel Ejendomsret. Som følge heraf har kontaktanklagere fra Københavns Politi, Fyns Politi og Nordjyllands Politi deltaget i vidensopbyggende seminarer.

3. IPR-sager, der behandles i SØIK, er karakteriseret ved at involvere enten flere politikredse eller have internationale forgreninger. Der er endvidere for en række sagers vedkommende tale om komplekse IPR-problemstillinger, der ikke tidligere har været behandlet i strafferetligt regi. Det kan f.eks. være spørgsmål om, hvorvidt det er strafbart at stille it-applikationer, som muliggør ulovlig streaming af ophavsretligt beskyttet materiale, til rådighed, eller om det er i strid med ophavsretsloven at ændre en avisforside for at markere sin utilfredshed med avisens redaktionelle beslutninger.

For tiden behandler SØIK dels sager om netværk, hvor der ulovligt distribueres ophavsretligt beskyttet materiale til mere end 40.000 brugere, dels anmeldelser på mere end 500 hjemmesider, hvor der er mistanke om salg af kopiprodukter eller bedrageri med henblik på at franarre forbrugere betalingsinformationer samt anmeldelser om store europæiske cardsharing- og IP-tv-netværk, der administreres eksempelvis i Spanien og distribuerer til en række europæiske lande, herunder Danmark.

Konkret efterforsker SØIK samtidig med andre lande den verdensomspændende ulovlige streamingtjeneste Popcorn Time. Efterforskningen har ført til beslaglæggelse af to danske hjemmesider og sigtelse af to personer bosiddende i Danmark. Derudover har SØIK taget initiativ til afholdelse af møde med Motion Picture

Association, der repræsenterer de store Hollywood-producenter. På mødet deltog repræsentanter fra den norske anklagemyndighed og fra engelsk politi. SØIK har derudover kontaktet Europol med henblik på etablering af et europæisk samarbejde. Efterforskningen afventer for tiden respons herpå.

SØIK efterforsker endvidere et europæisk IP-tv-netværk med forgreninger til bl.a. Spanien og Bulgarien. Der er på spansk foranledning etableret et ”Joint Investigation Team”, og efterforskningen afventer for tiden efterforskningsskridt i udlandet samt indkaldelse til koordinerende møde i Europol.

4. For så vidt angår afgjorte sager behandlet i SØIK er der i 2015 afsagt to domme for overtrædelse af ophavsretsloven vedrørende ulovlig streaming af tv-kanaler, én dom for overtrædelse af ophavsretsloven i forbindelse om ulovlig kopiering af DVD’er, én dom for overtrædelse af ophavsretsloven vedrørende udbud af kopier af designmøbler via internettet, én dom for overtrædelse af radio- og fjernsynsloven som udbyder, og 22 domme for overtrædelse af radio- og fjernsynsloven som kunder.

Der er truffet afgørelse om påtaleopgivelse i én sag om varemærkeloven, hvor der ikke kunne bevises den nødvendige grad af tilregnelser, samt i én sag om ophavsretsloven, hvor en ændret avisforside ikke fandtes at have krænket rettighedshaver.

For så vidt angår sager behandlet i politikredsene er der bl.a. afsagt en række domme om overtrædelse af radio- og fjernsynsloven i forbindelse med cardsharing. Der er endvidere afsagt en række domme om overtrædelse af varemærkeloven i forbindelse med salg af tilbehør til mobiltelefoner, salg af kopimøbler og salg af hårfjerningsprodukter samt én dom om overtrædelse af ophavsretsloven i forbindelse med upload af lydbøger.

5. SØIK deltager i en række samarbejder på IPR-området. Gennem disse samarbejder opnås kendskab til problemstillinger, der kan blive aktuelle i konkrete sager, som anmeldes eller visiteres til politikredsene, eller som behandles i SØIK.

Konkret deltager SØIK bl.a. i halvårslige møder i Ministeriernes Netværk mod IPR-krænkelser. I møderne deltager Patent- og Varemærkestyrelsen, SKAT, Kulturministeriet, Lægemiddelstyrelsen, Sikkerhedsstyrelsen, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Fødevarestyrelsen, Eksportrådet og Erhvervsstyrelsen. Gennem dette myndighedssamarbejde skabes et kontaktnetværk, således at der kan henvises til afdelinger og navngivne medarbejdere i forbindelse med politikredsens behandling af aktuelle sager, der vedrører andre myndigheders ressortområde.

Endvidere mødes SØIK halvårligt med NC3, SKAT og Lægemiddelstyrelsen med henblik på at udveksle erfaringer, viden om konkrete sager og trends på IPR-området.

SØIK er i fortsat dialog med rettighedshaverne. Der afholdes således generelle møder mellem SØIK og rettighedshaverne, hvor der diskuteres overordnede problemstillinger, ligesom rettighedshaverne løbende retter henvendelse til SØIK vedrørende konkrete sager, der behandles enten i SØIK eller af politikredsene.

Derudover deltager SØIK i ”Cross Nordic IPR-prosecutors’ Network”, ”European Network for IPR prosecutors”, møder i Europols fokusgruppe for IPR-kriminalitet, Europolaktionen ”In Our Sites” mod falske hjemmesider samt Interpols årlige IPR-konference.

Endelig deltager SØIK i ”knowledge building-seminarer” afholdt af Den Europæiske Unions Kontor for Intellektuel Ejendomsret. SØIK har således deltaget i seminarer vedrørende svindel med fødevarer, krænkelser af brugskunst- og designrettigheder, krænkelser af parfume- og kosmetikrettigheder samt udvikling af en europæisk såkaldt enforcement database.

6. Som det fremgår ovenfor, er der siden 2013 iværksat en række initiativer med henblik på at styrke og understøtte politiets og anklagemyndighedens behandling af sager om krænkelse af immaterielle rettigheder, herunder i SØIK. Det gælder både i forhold til den strafferetlige forfølgning, samarbejdet mellem myndigheder og branchen samt det internationale samarbejde på IPR-området. Det er SØIK’s

vurdering, at denne styrkelse af IPR-området har givet og fortsat giver gode resultater. Bekæmpelse af IPR-krænkelser er fortsat et prioriteret fokusområde i SØIK.”

Sager om krænkelse af immaterielle rettigheder dækker over et bredt spektrum af sagstyper. Der kan i nogle tilfælde være tale om alvorlig og organiseret kriminalitet, som kan have betydelige økonomiske og samfundsmæssige konsekvenser. Som det fremgår, er der taget en række forskellige initiativer for at styrke og understøtte politiets og anklagemyndighedens behandling af disse sager. Der blev omkring årsskiftet 2014/2015 lavet en foreløbig opfølgning på initiativerne, og der blev i lyset heraf iværksat nogle supplerende tiltag. Rigsadvokaten vil i løbet af 2016 foretage en fornyet evaluering af de iværksatte initiativer, og det vil naturligvis også denne gang ske med inddragelse af de relevante myndigheder og organisationer.

Jeg kan i øvrigt tilføje, at politiet og anklagemyndigheden har et stærkt fokus på behandlingen af sager om økonomisk kriminalitet. Der er gennem de seneste år taget en række initiativer for at styrke politiets og anklagemyndighedens behandling af straffesager om økonomisk kriminalitet, og det er et vigtigt arbejde, som også vil fortsætte de kommende år. Politiets og anklagemyndighedens mål- og resultatplaner indeholder – i forlængelse af de seneste års resultatkontrakter for anklagemyndigheden – også for 2016 mål for behandlingen af straffesager om økonomisk kriminalitet. Der var ved udgangen af 2015 et større antal økonomiske sager under efterforskning i politiet, og afviklingen af disse sager er en betydelig udfordring for politiet og anklagemyndigheden i 2016. Derfor fokuseres der i 2016 på at færdigefterforske de eksisterende sager, samtidig med at der blandt andet arbejdes med at implementere en ny sagsstyringsmodel for nye, større økonomiske sager.”